

Lietuvas Jūras telpiskā plānojuma Sabiedriskās apspriešanas

Protokols

Datums: 09.01.2014.

Vieta: Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, Peldu 25-409., Rīga, Latvija.

Laiks: plkst. 13.00 – 14.45

Dalībnieki:

1.	Andersone Liene	Aizsardzības ministrija
2.	Andersons Jānis	A/S Latvenergo
3.	Astiča Sanita	Kurzemes plānošanas reģions
4.	Balka Sandija	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
5.	Beikamane Rita	SIA „Grupa 93”
6.	Belasova Inga	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
7.	Blažauskas Nerijus	Klaipēdas Universitātes Piekrastes pētniecības un plānošanas institūts
8.	Brikša Daiga	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
9.	Celitāne Ilze	Vides pārraudzības valsts birojs
10.	Dilbergs Madars	VAS "Latvijas Jūras administrācija"
11.	Ekmane Ilona	Aizsardzības ministrija
12.	Faidušiene Raimonda	UAB "Sweeo Lietuva"
13.	Gordevičius Aleksandras	Lietuvas Vides ministrija
14.	Granta Dace	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
15.	Grels Mārtiņš	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
16.	Griškevičienē Rasa	Lietuvas Vides ministrija
17.	Gulbinskas Saulius	Klaipēdas Universitātes Piekrastes pētniecības un plānošanas institūts
18.	Ikauniece Anda	Latvijas Hidroekoloģijas institūts
19.	Jansons Mārtiņš	Zemkopības ministrija
20.	Kalvāne Ilze	Baltijas Vides Forums
21.	Kalve Liene	Latvijas Jūras administrācija
22.	Kance Gunta	Vides aizsardzības klubs
23.	Kļaviņa Elita	Vides aizsardzības klubs
24.	Kovšars Maksims	BIOR
25.	Krūze Ēriks	BIOR
26.	Lapinskis Jānis	LU Ģeogrāfijas un zemes zinātņu fakultāte
27.	Liepiņa Inga	Valsts zemes dienests
28.	Linkaits Tālis	VASAB
29.	Lujāne Evita	Valsts zemes dienests
30.	Lukstiņa Gunta	Latvijas Pašvaldību savienība

31.	Lukšēvics Arnolds	Vides pārraudzības valsts birojs
32.	Mazmača Laura	Valsts Vides dienests
33.	Mažrima Daiga	Ventspils brīvostas pārvalde
34.	Miķelsone Inese	Zemkopības ministrija
35.	Murziņa Indra	Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra
36.	Purviņa Santa	BIOR
37.	Rasiņa Kristīne	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
38.	Ruskule Anda	Baltijas Vides Forums
39.	Siņicins Kaspars	Ventspils pilsētas dome
40.	Strāķe Solvita	Latvijas Hidroekoloģijas institūts
41.	Strūģis Māris	BIOR
42.	Timofejeva Aija	Ekonomikas ministrija
43.	Tomas Varneckas	UAB "Sweeo Lietuva"
44.	Veidemane Elīna	Latvijas Hidroekoloģijas institūts
45.	Veidemane Kristīna	Baltijas Vides Forums
46.	Verners Ģirts	LTBA
47.	Vilkaste Daiga	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
48.	Voits Inārijs	Latvijas Zivsaimnieku Asociācija
49.	Zasa Baiba	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
50.	Zilbere Una	Vides pārraudzības valsts birojs

Sanāksmi vada: Arnolds Lukšēvics

Protokolē: Ilze Kalvāne

Sabiedriskās apspriešanas gaita:

Arnolds Lukšēvics atklāj sabiedrisko apspriešanu un iepazīstina ar tās norises kārtību.

Aleksandras Gordevičius ievadvārdi: „Mēs esam veikuši pirmos soļus, lai izstrādātu jūras telpisko plānojumu (turpmāk – JTP) Lietuvā, un es, pieņemu, ka arī Latvijas kolēģi drīzumā uzsāks JTP. Šodien mēs jūs iepazīstināsim ar mūsu izstrādāto JTP un tā stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu (turpmāk - SIVN). Un mēs ceram, ka mēs ar savu JTP neesam izjaukuši Jūsu plānus jūrā.”

Kristīne Rasiņas ievadvārdi: „Arī Latvijā mēs intensīvi strādājam pie JTP izstrādes uzsākšanas un šobrīd izstrādājam darba uzdevumu nākamajam JTP. JTP ieviešana ir aktualizējusies, jo 2013. gada martā ir iznācis ES priekšlikums par JTP ieviešanas nepieciešamību visās ES dalībvalstīs. Visus aicinu piedalīties š.g. 16. janvāra sanāksmē par JTP darba uzdevumu plānotājiem.”

Nerijus Blažauskas dalībniekus iepazīstina ar Lietuvas JTP, kas ir kā paplašinājums Lietuvas teritorijas Ģenerālpānam, kurā līdz šim ir stratēģiski plānota Lietuvas sauszemes teritorijas izmantošana.

Lietuvas JTP izstrādāts balstoties uz šādiem JTP pamatprincipiem:

- Ilgspējības princips, kura ietvaros tiek ņemti vērā ekonomiskie, sociālās labklājības un kvalitatīvas vides saglabāšanas mērķi, un tie savstarpēji tiek sabalansēti;
- Plānošana nenodalīta atsevišķi no kopējās Baltijas jūras jeb nepārtrauktības princips un sasaistes princips, kas balstās uz izpratni par Baltijas jūru kā vienotu ekosistēmu un telpu. Šis princips tiek ievērots gan Baltijas jūras ekosistēmas procesu nodrošināšanai, gan jūras telpas izmantošanai ekonomiskās interesēs (piem., kuģu ceļi vai zemūdens infrastruktūra enerģētikas nozarē);
- Baltijas jūras reģionā noteiktās prioritātes: veselīga jūras vide, kopīga enerģijas politika, drošs, tīrs un ekonomiski efektīvs jūras transports un ilgtspējīga zvejniecība;
- Telpas racionālas izmantošanas princips – tā ietvaros JTP tiek veicināta kopīga jūras telpas izmantošana dažādām savstarpēji nekonfliktējošām un sinerģiju veidojošām nozarēm,

tādējādi pēc iespējas vairāk paturot brīvu un nevienai nozarei „neiezīmētu” teritoriju.

- Dabisko nosacījumu inventarizācija un izvērtēšana Lietuvas jūras teritorijā: bioloģiskās vērtības, dziļums, sāļums utt.

Šobrīd Lietuvas JTP tiek izskatītas divas attīstības koncepcijas jeb divas attīstības alternatīvas (A un B), kur galvenās atšķirības saistītas ar Sventājas ostas un vēja parku attīstību nākotnē. Koncepcijā A Lietuvas jūras telpa tiek plānota, ņemot vērā Sventājas ostas vajadzības, ja tā attīstīsies kā dziļosta, bet koncepcijā B – ja tā attīstīsies kā mazā osta. Koncepcijā A vēja parku attīstība tiek plānot tikai Lietuvas jūras telpas Z daļā, bet koncepcijā B tā ir pieļaujama visā jūrā, kur vien to pieļauj tehniskās iespējas un IVN.

Šobrīd Lietuvas JTP ir izstrādāts SIVN abām koncepcijām, kur galvenā atziņa ir tāda, ka jebkurai saimnieciskajai aktivitātei jūrā ir ietekme. Plānojot, nevis pieļaujot haotisku attīstību, ietekme ir mazāka (piemēram, kuģošana, vēja parki) vai pat pozitīva, salīdzinot ar pašreizējo situāciju (piemēram, zemūdens kabeļu koridori).

Apvienojot abas JTP attīstības koncepcijas, ir izstrādāts zonējums. Pavisam Lietuvas jūras teritorija ir iedalīta 9 zonās, un katrai zonai ir noteiktas savas izmantošanas prioritātes.

Sabiedriskās apspriedes jautājumi un atbildes:

Arnolds Lukševičs: „Varbūt ir iespējams detalizētāk pastāstīt par darbībām, kas plānotas Latvijas - Lietuvas pierobežā. Piemēram, par Sventājas ostas attīstību kā dziļūdens ostu, un kas ir iezīmētas Lietuvas JTP koncepcijās: ostas padziļināšanas darbiem (grunts izņemšanas un deponēšanas darbiem) un ostas molu izbūvi. Vai ir ņemta vērā līdz šim pieejamā informācija un pieredze par šo darbību ietekmi uz zivju nārsta vietām un krasta eroziju.”

Nerijus Blažauskas: „Sventājas ostā uz šobrīd jau atrodas ostas piestātne, kuru tuvākajā laikā ir plānots rekonstruēt. Mūsu paredzētie telpiskie risinājumi grunts deponēšanai ostas rekonstrukcijas un padziļināšanas gadījumā nodrošinās to, ka piekrastē smilts sanešu bilance nebūs negatīva. Saskaņā ar jau spēkā esošiem Lietuvas normatīvajiem aktiem, grunts, kas ir piesārņota, tiek deponēta dziļjūrā un tā nenonāk atpakaļ piekrastes smilšu plūsmā, bet nepiesārņotā grunts tiek izmantota pludmaļu piebarošanai, un šīs darbības atbilst mūsu izstrādātajam JTP.

Saistībā ar Sventājas ostas potenciālo attīstību esam rezervējuši teritoriju jūrā iepretim Sventājai, kas ir tikai stratēģisks risinājums, kas nodrošinās, ka šajā teritorijā netiks attīstītas tādas darbības, kas traucētu potenciālo ostas attīstību nākotnē. Šis JTP neparedz ostas attīstības tehniskos risinājumus un ietekmes uz vidi mazināšanas pasākumus, tie tiks izstrādāti tikai pēc tam, kad tiks pieņemts reāls lēmums par ostas attīstību.

Kartē iezīmētā līnija iepretim Būtiņģei ir jau esošs cauruļvads no Būtiņģes naftas termināla jūrā uz sauszemi.”

Aleksandras Gordevičius: „Pašlaik JTP ir paredzēti divas jūras telpas izmantošanas alternatīvas, kur vienā tiek plānota Sventājas ostas attīstība kā dziļūdens ostai, bet otrā nav. Abas alternatīvas saglabāsies arī pēc plāna apstiprināšanas, un pirms Sventājas ostas attīstības uzsākšanas būs vēl jāveic SIVN un IVN jebkurā gadījumā.”

Inārijs Voits: „Kādēļ jūras robežas pēc 12 jūras jūdzēm starp Lietuvu un Latviju un Lietuvu un Zviedriju kartē ir iezīmētas ar tādiem pašiem apzīmējumiem, kā robeža starp Lietuvu un Krieviju, ņemot vērā to, ka ne Latvija, ne Zviedrija ar Lietuvu nav ratificējušas robežas, bet Krievija ir.”

Nerijus Blažauskas: „Runājot par Lietuvas un Latvijas robežu, Lietuvas Seimā šī kartē iezīmētā robeža ir ratificēta, to nav ratificējusi Latvija. Tāpēc no mūsu viedokļa šīs robežas ir vienādas. „

Aleksandras Gordevičius: Saskaņā ar šo JTP pierobežu teritorijas var izmantot valstīm divpusēji vienojoties.”

Inārijs Voits: „Kādēļ Lietuvas JTP ir iezīmēts kabeļu infrastruktūras koridors tieši pa kartē iezīmēto robežu, ko Latvija nav ratificējusi.”

Nerijus Blažauskas: „Mūsu JTP abas koncepcijas ir izstrādātas saskaņā ar principu: maksimāli izmantot jau uz šo brīdi izmantoto jūras telpu, un JTP iezīmētā infrastruktūras koridora vietā uz doto brīdi jau atrodas kabeļi. Mūsu JTP paredz, ka šos pašus koridorus varētu izmantot arī jaunajai telekomunikāciju un elektrokabeļu izbūvei. Turklāt JTP iezīmētais infrastruktūras koridors ir izmantojams jūras vēja parku savienošanai ar sauszemi, un to varētu izmantot arī Latvijas jūras vēja parku attīstītāji.”

Inese Miķelsone: „Klaipēdas sēklis – laba zvejas vieta gan Latvijas gan Lietuvas zvejniekiem, bet tur ir paredzēta vēja parku attīstība, kāds tam ir pamatojums?”

Nerijus Blažauskas: „Klaipēdas sēklis ir salīdzinoši sekls un viens no mūsu JTP risinājumiem ir tāds, ka visas teritorijas dziļumā no 20-40 m ir piemērotas tehniskai attīstībai. Tāpēc JTP šis sēklis ir iezīmēts dzeltenā krāsā, kas nozīmē, ka teritorija ir piemērota tehniskai attīstībai, bet, ja paskatāmies zonējumā, tad redzam, ka sēklis ir iekļauts zonā, kurā ir paredzēti 3 prioritārie jūras izmantošanas veidi: zvejniecība, kuģošana un tehniskā attīstība. Turklāt zvejniecībai dota pirmā prioritāte. Prioritātes neizslēdz viena otru.”

Inārijs Voits: „Kā var pastāvēt zvejniecība un vēja parki vienlaicīgi?”

Nerijus Blažauskas: „Nē, tā nevar pastāvēt vienā teritorijā, tomēr mēs nevaram visu jūru atvēlēt tikai zvejniecībai un tāpēc izslēgt citu jūras izmantošanas veidu attīstību. JTP izstrādes gaitā tika izvērtētas zvejniecībai teritorijas, kas ir ekonomiski visizdevīgākās, un, vērtējot kāda cita jūras izmantošanas veida attīstību šajās teritorijās, tas tiks ņemts vērā.”

Inese Miķelsone: „Vai, izstrādājot JTP, izvērtējāt jūras akvakultūras attīstības iespējas un vai tai ir iezīmētas atsevišķas vietas jūrā?”

Nerijus Blažauskas: „Izstrādājot JTP, esam izvērtējuši jūras akvakultūras attīstību, un šobrīdi ar esošajām tehnoloģijām tā nav ekonomiski izdevīga, un šobrīd akvakultūra Lietuvas jūrā netiek attīstīta. Tomēr JTP zonējumā akvakultūrai kā jūras telpas izmantošanas veidam dažās zonās ir piešķirta kāda prioritāte.”

Solvita Strāķe: „Vai jūs esat izvērtējuši, kā jūsu JTP koncepcijas palīdzēs sasniegt labu jūras stāvokli, ko paredz virkne ES direktīvu.”

Nerijus Blažauskas: „Izstrādājot JTP, esam ņēmuši vērā dabas dotos nosacījumus jeb esošos jūras vides apstākļus: dziļumu, sāļumu, straumju virzienus, bioloģiskās vērtības u.c., tādējādi abas koncepcijas minimāli ietekmē jūras vidi. Tomēr šī JTP mērķis nav uzlabot jūras vides stāvokli, bet sekmēt ekonomisko attīstību ar minimālu ietekmi uz vidi un, ja iespējams, tad pat ar pozitīvu ekonomiskās attīstības ietekmi uz vidi. Mēs ticam, ka, ja pieļautu haotisku attīstību, tās ietekme būtu daudz lielāka, nekā, ja tā tiek plānota.”

Elīta Kalniņa: „Vai, izstrādājot JTP, kas vērsts uz attīstības veicināšanu, tiek iekļautas dabas aizsargājamās teritorijas? Kā plānotās darbības ietekmēs pieguļošās sauszemes un jūras aizsargājamās dabas teritorijas, tajā skaitā arī Latvijas aizsargājamās teritorijas.”

Nerijus Blažauskas: „Visas esošās sauszemes un jūras aizsargājamās dabas teritorijas plānā ir ņemtas vērā. Plānā esam ņēmuši vērā arī potenciālo jūras aizsargājamo dabas teritoriju Lietuvas jūras teritorijas ziemeļu daļā. Turklāt visas aizsargājamās teritorijas veido diezgan labi savstarpēji saistītu dabas teritoriju tīklu un tajās netiek plānotas nekādas attīstības darbības.”

Gunta Lukstiņa: „Cik lielā mērā jūsu JTP plānojumā ir ņemti vērā esošā Latvijas jūras izmantošana un plāni nākotnē, un vai JTP ir izvērtēta plānotās Sventājas ostas attīstības ietekme uz piekrastes pašvaldību attīstības plāniem?”

Nerijus Blažauskas: „Jā, mēs esam ņēmuši vērā Latvijā esošo jūras izmantošanu un savstarpējā datu apmaiņa ir notikusi. Tomēr jāsaprot, ka šis JTP ir stratēģiskās plānošanas

dokuments un tajā mēs nevērējam ietekmi uz noteiktu pašvaldību plānojumu. JTP paredz arī to, ka jebkuras darbības uzsākšanai ir jāvērtē IVN un plāna galvenais uzdevums ir minimizēt to ietekmi uz vidi.

Una Zilbere: „Plāna A koncepcijā parādās divu veidu infrastruktūras objekti, bet kopējā koncepcijā tas neparādās. Kādēļ?”

Nerijus Blažauskas: „Tā ir kļūda. Šeit patiesībā ir palicis sauszemes plānotāju iezīmētais attīstības virziens. Tas tiks dzēsts no kartes.”

Santa Purviņa: „Vai jūs esat saskaņojuši ar Krieviju savu JTP?”

Nerijus Blažauskas: „JTP Krievijas pierobežā netiek plānoti nekādas attīstības darbības, un tādēļ mums ir bijis tikai viens kopīgs pasākums, kurā mēs informējām par saviem plāniem, bet oficiāla saskaņošana nav notikusi.”

Aleksandras Gordevičius: „Jāatzīmē arī, ka Krievijā nav nozīmēta atbildīgā institūcija par JTP izstrādi Krievijā. Turklāt, lai runātu ar kaimiņiem, ir jābūt kādam tiesiskam pamatam. Krievija nav ES dalībvalsts, un tā nav parakstījusi ESPO konvenciju, kas nosaka, ka nepieciešamas pārrobežu konsultācijas šādu plānu izstrādē.”

Dace Granta: „Vai katrai zonai ir paredzēts detalizētāks plānojums?”

Nerijus Blažauskas: „Nē, pagaidām, netiek plānoti detālāki plānojumi zonām.”

Dace Granta: „Kā jūsu JTP tiks atainotas piekrastes pašvaldību intereses jūrā?”

Nerijus Blažauskas: „Mēs saprotam, ka piekrastes pašvaldībām ir intereses jūras izmantošanā. Tāpēc mēs esam paredzējuši vairākas teritorijas pašvaldībām, taču neesam to izvērtuši plašāk, jo pagaidām tam ir dažādi tiesiskie šķēršļi Lietuvā.”

Aleksandras Gordevičius: „No šī (2014) gada janvāra Lietuvā ir stājušies spēkā noteikumi, kas paredz, ka piekrastes pašvaldības var plānot savas darbības jūrā, tomēr to ieviešanai nepieciešama valdības piekrišana, jo Lietuvas konstitūcija paredz, ka jūras teritorija pieder valstij.”

Arniolds Lukšēvics: „Dienžēl šī sabiedriskā apspriešana šodien ir jāslēdz, bet jebkurus ierosinājumus Lietuvas JTP SIVN iekļaujamajiem jautājumiem ir iespēja atsūtīt VPVB līdz 14. janvārim. Ierosinājumus drīkst sūtīt gan latviešu, gan angļu valodā.”